

új város

XIX. évfolyam 2007 május

Együtt vagy egyedül?
A média kihívásai

ÚJ VÁROS

Közéleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.

Számlaszám:

11705008-20434836

Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kisterenye u. 54.
Telefon: 328-0785.

Fax: 403-5400.

E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Adminisztráció:

ujvarosiroda@fokolare.hu

Felelős szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina,

Bakacsi Viktória,

Fábián Zsuzsanna, Fábi Andrzej,

Fehérpataky Balázs, Ferentzi Éva,

id. Frivaldszky János,

Göbel Ágoston, Himmer László,

Hortoványi Emőke,

Horváth Viktória, Körmeny Imre,

Körmeny Klára, Mészáros Endre,

Reskovits Ágnes, Rieth Zsuzsanna,

Romhányi László, Smohai Ferenc,

Sudár Balázs,

Szalainé Simkó Hilda,

Tóth Judit, Tóth Pál,

Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Artos 2004 Bt

Nyomatás:

Kapitális Kft. Debrecen.

Felelős vezető: Kapusi József.

Terjesztja a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2007-re:

4000 Ft. Külföldre: 35 euro

Támogatói előfizetés: 6000 Ft.

Cím lap: Giuseppe Distefano (CN)

Hát lap: CN

Az ige élete

- 5 Semmi baj!
Jó lehetőség

Az élet igéje

- 6 Ne csak szavakat,
példaképeket!

Nézőpont

- 8 Az ünnepek
kulturája

Az egység lelkisége

- 9 Anyai szívvel
Ellenségeiteket is

- 10 Kölcsönös
felelősséggel

- 12 A párbeszéd
embere

- 14 Püspökök a
pápánál

Kultúra

- 16 Belső világunk és
az idegrendszer

Az életből merítve

- 18 Éjszakába nyúló
beszélgetések

- 20 A legszebb
ajándék

Társadalom

- 21 Egyedül vagy
együtt? A média
kihívásai

- 23 Csak csevegünk

Megkérdeztük

- 24 Szabadok, hogy
szeressenek

- 25 Együtt laknak a
szülőkkel

Hírmozaik

Utolsó oldal

A KALÁCS

Péntek reggel nehéz szívvel fogadtam családom kérését: milyen jó lenne, ha sütnék ma kalácsot. Munka után, este... Ma nem lehet – gondoltam magamban – és csak szombatira ígértem. Nem lelkesedtek érte, de azt mondták, hát jó. A nap fáradalmi után, fél hatkor hazafelé tartva a templomból, eszembe jutott a reggeli kérés. Tudtam, hogy minden alapanyag megvan a kalácssütéshez – csak az én szeretetem hiányzik hozzá! Hazaértem, elővettem mindent, és hozzáadtam a szeretetet. Mire nyolckor hazaért a család, gőzölgő meleg kalács várta őket. Megvolt az öröm. Részemről is. Finomabb lett, mint máskor.

Reggel önző voltam, csak magamra gondoltam, hogy mennyi fáradságot jelent nekem. Pedig nem így van! Csak el kell feledkeznünk önmagunkról, hogy lelkünket szüntelenül Isten felé fordítsuk.

Pető Vencelné – Jászfényszaru

AHOL ÉLÜNK ÉS DOLGOZUNK

Márciusban egy főleg vállalkozókból álló kis csoport vett részt azon a találkozón, ahol a közösségi gazdaságról volt szó. Én a „kakukktojás” inkább lelki támogatóként voltam jelen közöttük. Olasz vendégünk, Luigino Bruni mégis kiemelte ennek fontosságát, megerősítve, hogy továbbra is legyen része a csoportnak. Tanulságos volt látni, ahogy a professzor mindig belehelyezkedett annak a világába, aki éppen beszélt, legyen pénzügyi szakember, asztalos, orvos, mezőgazdasági vállalkozó, bio-élelmiszer készítő vagy éppen modellező varrónő, mint jómagam...

Hogy miről ismerhető meg egy cég, ami a közösségi gazdaság szellemében működik? Például, ha bemelegünk egy ilyen munkahelyre, nem

lehet megállapítani, hogy ki a főnök és ki a beosztott...

A maga területén tud mindenki tenni ezért egy-egy lépést, még ha kicsit is. Ma, ebben a nehéz helyzetben különösen fontos, hogy erősítsük egymást, találkozzunk, és oda vigyük a köztünk megjelenő fényt, ahol élünk és dolgozunk.

Erhart Kata – Budapest

(NAGY)ANYÁK NAPJA KÖRÜL

Pártfogásomba vettem egy családot, különösen a gyerekeket, akik általános iskolába járnak. Amolyan nagyanyai minőségben tanítgatom, kikérdezem őket, segítek ügyes-bajos dolgaikban.

Tavaly anyák napja előtt megkönyékezett egyikük tanító nénije, hogy menjek el az ünnepségre. (Előző évben egyedül ennek a kislánynak hiányzott az édesanyja.) Mentem volna, de képtelenségnek tűnt: munka és igen fontos esti találkozó várt aznap. Fájt, hogy nem „helyettesíthetek” most, ugyanakkor tudtam: úgyis csak pótlék lenne a jelenlétem. Aznap reggel, kihasználva az alkalmasnak látszó pillanatot, elszaladtam hozzájuk, és dicsértem lányukat, hogy milyen szépen felkészült a délutáni versmondásra. Kis huzavona, hümmögés után az anyuka megjegyezte, hogy nem szeret ilyen helyekre eljánni. Megértettem: állami gondozásban nőtt fel, ugyanúgy, mint a férje. Ki tudja, mitől félnek... joggal. Kértem a Szűzanyát, hogy segítsen.

Pár nap múlva tudtam meg, hogy az anyuka ott volt az ünnepségen, amikor gyermeke megköszönte az életét, amit tőle kapott.

Nem hittem akkor, hogy hamarosan egészen hasonló helyzetbe fogok kerülni. Egyik gyerekünknel voltam

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Sviat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Sviyet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miasto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Szudán az emberiség egyik vérző sebe. Az elsivatagosodott észak-afrikai országot nemcsak a rendkívüli szegénység, hanem instabil belpolitikai állapotok, évek óta tartó belharcok jellemzik. Az 1983 óta tartó polgárháború több mint kétmillió halálos áldozatot követelt. Jelenleg is heves összecsapások dúlnak, elsősorban a nyugati, Darfur tartományban.

Az etnikai és vallásháborúk által okozott népvándorlások nyomán hatalmas barakk-negyedek alakultak ki a főváros, Kartúm körül, ahol 52000 gyermek él minden infrastruktúra nélkül. Nincs elektromosság, ivóvíz, kórház. Az iskola – ha létezik is – gyakran csak egyetlen tető, ami oltalmat ad a perzselő sivatagi nap ellen.

A körzetben élő szerzetesrendeken keresztül az egyház a gyermekek és a fiatalok beiskolázására koncentrált, iskolákat és tantermet épített. A Fokoláre Mozgalom is segíti a szerzeteseket munkájukban, és az egész világon gyűjtésbe kezdett.

A „Mentsük a menthetőt” segélyterv legfőbb célkitűzései: a meglévő iskolákban új tantermek építése, a vizesblokkok felújítása, az összedőlőben lévő iskolák tatarozása, taneszközök vásárlása, a tanárok számára fizetés előteremtése és a továbbképzés biztosítása. Az ottani fiatalok számára a

A MI CSEPPÜNK A TENGERBEN

tanulás az egyetlen lehetőség a tisztességes emberi életre, és az egész ország számára kiút lehet a súlyos válságból.

Hazánkban a mozgalomhoz tartozó fiatalok elhatározták, hogy bekapcsolódnak ebbe a kezdeményezésbe, és ha egy cseppel is, de enyhítenek ezen a kilátástalan helyzeten. Barátaikat, évfolyam- és munkatársaikat fondü-estre hívták, hogy a bevételt a szudáni fiatalok megsegítésére fordítsák. Közel százan vettek részt ezen a rendezvényen, és a belépőjegyek árából több mint százhuszezer forint gyűlt össze a fenti célokra.

Magyarország már régen nem a nyugati segélyszállítmányok célpontja, világviszonylatban a gazdagabb országok közé számít. Lassan rá kell ébrednünk, hogy ez felelősséggel is jár. Ez akkor is igaz, ha éppen most sok család helyzete itthon is egyre nehezebb, s az áhított nyugati jóléti világ csak nem akar ide elérkezni. Egyik barátnőm mesélte, hogy Tanzániában két és fél hónapig megélt 25000 forintnak megfelelő összegből, sőt ebből még az ajándék beszerzése után is maradt valami, amit otthagyhott vendéglátóinál. Fel kell tehát ismernünk, hogy nem csak erkölcsi kötelességünk a segítség, nem csak szimbolikus tett, jóakaratumk kinyilvánítása, hanem valós lehetőség. Az összeggyűlt összeg, ki tudja, talán egy egész iskola renoválására, vagy egy tanár éves fizetésére is elég lehet.

Még azt is megkockáztatom, ha mindannyian hasznosnak éreznénk magunkat, mert adtunk, segítettünk, akkor talán a saját helyzetünk se tűnne már olyan reménytelennek.

Paksy Eszter

vidéken, a tervek szerint egy napra. Óvodás unokám este fogta föl, hogy én reggel búcsút intek. Keserves sírásra fakadt, hogy másnap a nagymamákat is felköszöntik, és kérte, legyek ott én is. Ugyan torlódott minden dolgom, fel kellett adnom elhatározásaimat, mert neki akkor rám is szüksége volt.

Így délután ott feszítettem a nagymamák sorában, ölemben a kisebbel. Ugyan hallottam már jó párszor, de most igen megfogott az unokánk versmondása.

Üggyel-bajjal értem haza, de csak derűt vittem magammal abból a délutánból.

H. E.

MINT EGY MÁRIAPOLIN

A következő sorokat olyan egyetemista lányok írták, akik az egység lelkiségét élik, és a szeretet művészetét próbálják életre váltani.

Sokszor nem könnyű jól megélni a jelen pillanatot a kollégiumban, de van, amikor sikerül. Két szobátársammal már régóta dobunk reggelenként a szeretet-dobókockával. Több alkalommal elmeséltük egymásnak a konkrét pozitív vagy negatív tapasztalatainkat. Mivel a kockát a szoba közepén lévő asztalon tartjuk, a látogatók mindig megkérdezik, hogy mi az. Nekünk ekkor alkalmunk van elmesélni. Így történt ez néhány napja is. Délután fel kellett volna tennünk a függönyöket a szobánkban, de túl magasan volt a karnis, ezért megkértünk valakit, hogy segítsen. Utána ott maradt velünk, teázunk és szóba jött a dobókocka. Beszélgettünk, hogy mit jelent, aztán azt dobtuk: „mindenkit szeretni”. Teázgattunk tovább, amikor egyszer csak bekopogott a szomszéd lány. Elmondta, hogy éppen most érkezett, és nagy kosz van a szobájában, mivel a hétvégén lecserélték az ablakokat. Egymásra néztünk, és jött az ötlet: mielőtt elmennénk az esti misére, takarítsunk együtt. Fogtuk magunkat, ki ki a porszívót, seprőt, lapátot, feltörölt, és félóra alatt végeztünk,

aztán együtt indultunk a misére. Olyan volt, mint egy Máriapolin.

Megbuktam az élettan vizsgán, de éreztem, hogy mellettem vannak azok a lányok, akikkel hetente találkozom, és megírtam másodjára is a tesztet. Sikerült! Aztán következett az anatómia, melynek időpontja már szerepelt vizsga-naptárunkban, de közben úgy éreztem, sehogy sem tudok felkészülni, ezért töröltem az időpontot. Aztán pár nappal az eredeti vizsgaidőpont előtt egy nagyon határozott „hang” azt mondta, hogy mégis le kellene tennem ezt a vizsgát. De akkor már nem volt hely. Imádkoztam, hogy ha valóban le kell vizsgáznom, akkor történjen valami. És az utolsó pillanatban, éppen a jelentkezések lezárása előtt felszabadult egy hely! Hihetetlen volt!

Marton Teri

Berlin közelében laktam, amikor az egyik fokolár rendezvényen a „kulturális közti dialógus” volt a téma. Felmerült az ötlet, hogy jó lenne, ha mi, „külföldiek” elmondanánk, milyen volt megérkezni egy másik országba.

Persze nem mondtam nemet. Ki gondolta volna, hogy amikor megnyertem az Erasmus pályázatot, az ezzel kapcsolatos tapasztalatom valakinek érdekes lesz. Összeültünk, hogy megértsük, ki miről is beszéljen. Ez a találkozó január 20-án volt, nekem pedig kellett a szakdolgozatomat leadni, és rosszul álltam vele, nagyon! Ott volt bennem a kisördög, hogy eléggé össze kell szednem magam: otthon van nyolc vizsgám, közben itt Németországban négy, sőt még ez a húzós szakdolgozat is nyomaszt. Abban biztos voltam, hogy fogok beszélni, mert ha erre most Istennek nemet mondok, akkor mire mondok igent? És tetszett, amit elmondtam.

Szabó Andrea

ÚJ VÁROS – KAPCSOLAT ÉS FELELŐSÉG

Tizenöt éve dolgozik nálam itt Bécsben egy asszony Özdről. Hányatott életű, de becsületes embernek ismertem meg, és idővel sok mindent megtudtunk egymásról. Beszélt a gyerekeiről, problémáiról. Ha tudtam, segítettem ebben, abban... Takarítás közben sokszor látta az Új Várost az asztalon, hiszen rendszeresen olvasom.

Egyházzal, vallással egyébként soha nem beszélünk. Egyszer aztán el kérte, nem adnám-e neki a már elolvasott számokat. Látta, hogy összegyűjtöm.

Akkor elbeszélgettünk a kereszténységről, és hogy én igyekszem így élni, mire ő: igen, ezt ő már régen érzi, és ezért szeret idejárni.

Így döbbsentem rá, micsoda felelősséggel tartozom minden cselekedetemért! Nem is sejtem, mikor, kinek vagyok éppen jó vagy elrettentő példa!

Azóta karácsonykor minden évben átadom neki az Új Város összegyűjtött számait.

Vető Márta – Bécs

Ezúton szeretnénk megköszönni mindazok támogatását, akik az elmúlt években segítettek a Fokoláre Mozgalom céljainak megvalósulását a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásával.

2005-ben a felajánlott összeg: 1.051.000 Ft volt, 2006-ban pedig: 834.000 Ft.

Ezt az összeget különböző rendezvényeink kiadásainak fedezésére használtuk fel.

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

SEMMI BAJ!

Bevásárolni mentünk, és megbeszéltük, hogy a város egy forgalmas pontján találkozzunk, olyan helyen, ahol kocsi-val legfeljebb annyi időre lehet megállni, amíg az ember beszáll. Ági persze nem volt ott a megbeszélt időpontban, ezért tovább kellett hajtanom, és annyira elsodródtam a csúcsforgalomban, hogy nem is tudtam hirtelen, hogyan fogok visszakeveredni a megbeszélt sarokra. Meglehetősen indulatos lettem. Létezik, hogy egyszer sem tud pontos lenni? Ezt persze mással nem tenné meg, csak velem! – Így dohogtam az autók tumultusában, fékezések és újraindulások közepette. Ma reggel kötöttük meg a kölcsönös szeretet szövetségét! Valahol azt hallottam, hogy a szeretet boldonságokra is képes... Mi lenne, ha én kérnék Ágitól bocsánatot, hogy elkéstem, és meg sem mondanám neki, hogy már egyszer ott voltam a megbeszélt helyen, a megbeszélt időpontban? Így is tettem. Persze Ági is bocsánatot kért a késésért, és megvigasztalt: „Semmi baj, én is csak most jöttem!”

Nem emlékszem már pontosan, de valamin elég alaposan összevettem Robival. Aznap este úgy mentem ágyba, hogy én biztos nem fogok bocsánatot kérni tőle. Annyira határozottan éreztem a magam igazát, hogy képtelen voltam akár egy szót is kimondani. Mint valami gomolyag, úgy növekedett bennem az elzár-

kózás. Ugyanakkor egy másik gondolat is feszített belülről, mert eszembe jutott, hogy akár még ma éjjel meghalhatok. Elkezdett motoszkálni bennem a „Ne nyugodjék le a nap haragotok felett” – de így se ment. Mintha valami fogva tartott volna, hogy ne kérjek bocsánatot. Aztán végül sikerült egy mély lélegzetet vennem, és csak annyit mondtam: „Ne haragudj rám, kezdjünk újra!” Amikor ezt kimondtam, úgy éreztem, mintha újjászültem volna. Robi annyira nem tulajdonított jelentőséget a korábbi veszekedésnek, hogy teljes egyszerűséggel és örömmel csatlakozott a javaslatomhoz. Másnap kedvenc virággal várt, amikor hazaértem.

Róbert és Ági

JÓ LEHETŐSÉG

Lemerültem mind fizikailag, mind szellemileg. Játszanék a számítógépen, mert ilyenkor jól szokott esni, de hát visszartart az elhatározásom: ha van még valami tennivaló, nem játszom! Most meg ott áll egy csomó mosatlan a konyhában!

Reggel olvastuk: minden pillanatban tegyük Isten akaratát. Ez most jó lehetőség. De ma nem is az én feladatom, mert aránytalanul sokat mosogattam a többiekhez képest eddig is. Na és? Mi akadályoz meg abban, hogy most is megtegyem? A többiek is fáradtak, nemcsak én! Jó, hát elkezdem. Igaz, már nem először mosogatok el a lakótársaim helyett, de édesanyám vajon hányszor

mosogatott helyettem? Nem biztos, hogy meg tudom számolni, pedig matek szakon végeztem!

Aztán eszembe jut, hogy amikor műtötték a vállam, lakótársaim milyen szívesen elvégeztek minden házimunkát két hétig. De ők most egészségesek, így már nem olyan magától értetődően állok rendelkezésükre... Ez így valahogy nem OK!

Túlteszem magam, és már szívesen mosogatok. Mindjárt éjfél van, egyre kevésbé vagyok álmos és fáradt. Elérkezett az a pillanat, amikor a „muszáj dolgokon” már túl vagyok (tányérok, evőeszközök, poharak), s csak olyasmi van hátra, amiket talán ők észre sem fognak venni, például le kell takarítani a tűzhelyet, levinni a szemetet (tetőtérben lakunk a negyedik felett). Hezitálás nélkül, nagy örömmel nekiállok az utolsó simításoknak. Hirtelen valami bevillan: mindezt talán úgy tettem, mintha a legutolsó lett volna! Valami leírhatatlan boldogság tölt el.

Máté

Amit továbbadunk egymásnak mindabból, amit az evangélium hatására megélünk, az továbbfejlődik és kiteljesedik bennünk; amit megtartunk magunknak, az viszont elhal.

NE CSAK SZAVAKAT, PÉLDAKÉPEKET!

Jézus asztalhoz ült barátaival. Mielőtt elhagyta ezt a világot, velük akarta elkölteni utolsó vacsoráját. A lehető legünnepélyesebb alkalom volt ez arra, hogy rájuk hagyja végrendeletét, mintegy utolsó akarátát: „Amint én szerettelek benneteket, úgy szeresétek ti is egymást”¹. Ez lett Jézus tanítványainak jellemző vonása évszázadokon át, ami

idősek vagy fiatalok, férfiak vagy nők, házasok vagy sem, felnőttek vagy gyerekek, betegek vagy egészségesek – minden helyzetben magukra ölthetnek, hogy mindenütt és mindig az életükkel hirdessék Őt, akiben hisznek, akit szeretni akarnak”⁵.

A kölcsönös szeretetből születő egységben Jézus tanítványai között mintegy visszatükröződik, láthatóvá válik Isten, aki magát Szeretnek nyilatkoztatta ki: vagyis az egyház, a Szentháromság ikonja.⁶

Az evangélium hirdetésének útja ez, ma még inkább, mint valaha. A sok üres beszéd miatt összezavarodott társadalom inkább tanúságtevőket keres, mint tanítókat; példaképeket akar, nem csak szavakat. Könnyebben megszólítható ma a világ, ha szembesül az életre váltott evangéliummal, melyből új kapcsolatok születnek, a testvériség és a szeretet jegyében.

Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt. (Jn 13,35)

alapján azonosítani lehetett őket, mindenki erről ismerte fel a keresztényeket!

Már a kezdet kezdetén így volt. Az első jezsusálemi közösség élete nagy tiszteletet és rokonszenvet váltott ki a népből, éppen egységüknek² köszönhetően, olyannyira, hogy napról napra újak csatlakoztak hozzájuk.³

Néhány évvel később Tertullianus, az egyik első keresztény író már idézte, amit a keresztényekről mondtak akkoriban: „Nézd, hogyan szeretik egymást, mennyire készek az életüket adni egymásért!”⁴ Jézus szavai valósultak meg ezzel: „Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt”.

A kölcsönös szeretet tehát „a keresztények mindennapos öltözéke, melyet – legyenek bár

Hogyan éljük ezt az ígét?

Úgy, hogy élön tartjuk magunk között a kölcsönös szeretetet, és „élő sejteket” hozunk létre mindenütt.

Chiara Lubich írja: „Ha egy város legtávolabbi részein kigyulladna az a tűz, melyet Jézus hozott a földre, s ez a tűz, hála a lakosok jóakarátának, ellenállna a világ fagyának: hamarosan az egész várost elborítaná az isteni szeretet lángja.

Az a tűz, amelyet Jézus a földre hozott, Ő maga, a szeretet. Olyan szeretet, amely nemcsak Istennel egyesíti a lelkeket, hanem egymással is. (...)

Ha ketten vagy hárman egyesülnek Krisztus nevében, és meg merik vallani egymásnak – szégyenkezés nélkül, határozottan –, hogy Istent akarják szeretni, s eszményükké a

¹ Jn 13,34

² Vö. ApCsel 2,46-47; 4,32; 5,13

³ Vö. ApCsel 2,47

⁴ Apologeticum, 39,7

⁵ C. Lubich, *L'abito dei cristiani in La dottrina spirituale, Città Nuova, Róma 2006, 139. o.*

⁶ Vö. Lumen Gentium, 2-4.

⁷ C. Lubich, *Ha tüzet gyűjtanánk, Új város, Budapest 2001, 106-107. o.*

Papp Csaba

Krisztusban megélt egységet teszik, akkor ez hatalmas isteni erő a világban.

Minden városban lesznek ilyen lelkek: a családokban férj és feleség, fiú és apa, anyós és meny. Megtalálhatjuk őket a plébániákon, az iskolákban, az irodákban, s bármely más közösségben.

Nem szükséges, hogy már szentek legyenek, mert Jézus akkor azt mondta volna. Elég csak Krisztus nevében egyesülniük, és soha nem engedni ebből az egységből. Természetesen nem maradnak sokáig ketten vagy hárman, mert a szeretet magától terjed, mégpedig hihetetlen méretekben.

Minden kis sejt – a föld bármely pontján is éleszti fel Isten – szükségképpen elszaporodik, és a Gondviselés szétszítja ezeket a lángokat, ezeket a lánglelkeket oda, ahova akarja, hogy több helyen melengesse a világot az isteni szeretet, és feléledjen a remény.”⁷

Fabio Ciardi és Gabriella Fallacara

Alapgondolatok

- ◆ Életünkkel tegyünk tanúságot arról, amiben hiszünk!
- ◆ Kapcsolatainkat a testvériség és a szeretet jellemezze!
- ◆ Biztosítsuk kölcsönös szeretetünkről egymást!

Összefüggések

A május hónapra választott ige arra hív, hogy egyenruháként öltözzünk magunkra a kölcsönös szeretetet, ez legyen látható ismertetőjegyünk.

Ha valaki szerzetes lesz, beöltöztetik. Ez jelzi viselője új életstílusát. A rendi öltözet, a habitus, a közösséghez tartozás jele is. Aki felveszi, Krisztushoz tartozónak érzi magát, ezzel környezetének a kifejezésére juttatja, hogy radikális, egész életre szóló döntést hozott.

Nem minden keresztény lesz szerzetes, de mindenkinek „magára kell öltönie” a kölcsönös szeretetet, mint a Jézushoz tartozás jelét.

Liturgia

Ennek a hónapnak az ígéje a Katolikus Egyház liturgikus naptára szerint Húsvét ötödik vasárnapjának evangéliumában található (2007. május 6.)

AZ ÜNNEPEK KULTÚRÁJA

Vera Araujo

Szabadságom alatt volt időm eltöprengeni két egymással összefüggő jelenségről: az egyik a munka, a másik a szabadidő. Elég volt egy pillantást vetni magam köré, vagy az autópályák hétvégi zsúfoltságáról hallani a hírekben, hogy lássam, hogy élünk a szabadidőnkkel.

Elvesztettük az ünnepek kultúráját, melyre okvetlenül rá kell találnunk megint.

A munkával töltött idő fontossá és folyamatossá vált az életünkben, szinte mindent kizárva határozza meg a többi tevékenységet, az úgynevezett szabadidős elfoglaltságaink ritmusát is. Modern társadalmunkban teljesen átalakul a munkavégzés, miközben egy sor új kérdés vetődik fel, mint a csekély foglalkoztatottság, a rugalmasság, a stressz, és a munkanélküliség nyomasztó kérdései.

A bibliai bölcsesség szerint az életben mindennek megvan a maga ideje: a születésnek és a halálnak, a vetésnek és a betakarításnak, a sírásnak és a nevetésnek, a gyászoknak és a szó-

rakozásnak... (vö. Préd 3,2). Korunk egyik legnagyobb tévedése éppen az, hogy az ember kénytelen megállás nélkül dolgozni. A pihenés ideje ugyanis nem csupán a tevékenység és a fáradtság utáni felüdülésre, regenerálódásra szolgál, hanem egyben a munkánk bevégzése, kiteljesedése is azzal, hogy időt szentelünk az ünneplésre.

Nem lehet, és nem is szabad, hogy életünket mindenek előtt a munka határozza meg. Való igaz, hogy Isten ezt adta parancsba teremtményeinek, ám emberi méltóságunk alapja elsősorban az Istennel való kapcsolatunkban található.

Ma a szabadidő-kultúra inkább szórakozás, mint kikapcsolódás, inkább rohanó helyváltoztatás, semmint pihentető utazás, inkább csak újabb fáradtság az ellazulás helyett.

Ezzel szemben az ünnepek kultúrájához elengedhetetlenül hozzátartozik, hogy időt szánjunk az egyéni és a közösségi életre, hiszen vannak társadalmi felelősségeink, ápolnunk kell a családi és baráti

kapcsolatokat, ilyenkor mélyülhetünk el a művészetek és a kultúra világában, miközben visszanyerjük testi és szellemi frissességünket. Az ünnepek kultúrájában megvan a helye a hétköznapiak sorából kiemelő „szent időnek” is, amikor Isten felé fordulunk dicsőítéssel, hálaadással és imádsággal.

Az ünnep kultúrája tágabb értelemben lehet kultikus vagy profán, de mindenképpen lényegbe vágó és hiteles, hiszen át- meg átszövik a szeretet, a barátság és a testvériség vertikális és horizontális szálai.

A nyugati ember, akinél minden teret betölt a nyomasztó és stresszes munka vagy a megszállott vásárlási láz – a keresztény hagyományú országokban kiemelkedő jelentőségű vasárnapokat is beleértve –, sokat tanulhatna azokról a kultúráktól, ahol az ünnepnapokat játékosan, ugyanakkor vallásosan tudják megélni, egyszerűen és vidáman.

Fordította:
Vizsolyi László

Ma a szabadidő-kultúra inkább szórakozás, mint kikapcsolódás, inkább rohanó helyváltoztatás, semmint pihentető utazás, inkább csak újabb fáradtság az ellazulás helyett.

ANYAI SZÍVVEL

Határozzuk el, hogy akihez közeledünk, vagy akiért dolgozunk, minden felebarát felé úgy fordulunk, mintha az édesanyja lennénk.

Egy anya mindig befogad, mindig segít, mindig remél, mindent betakar. Egy anya mindent megbocsát a gyermekének, még akkor is, ha az bűnöző vagy terrorista.

Egy anya szeretete nagyon hasonló – ahogy Pál mondja – Krisztus szeretetéhez.

Ha anyai szív él bennünk – pontosabban, ha hagyjuk, hogy a kiválasztott és tökéletes Anya, Mária szíve éljen bennünk –, akkor készek leszünk mindig, minden körülmények között arra, hogy szeressük a többieket.

Akkor majd mindenkit szeretünk, s nemcsak a saját egyházunkban, hanem a többi egyház tagjait is, nemcsak a keresztényeket, hanem a muzulmánokat, a buddhistákat, a

hindukat, a legkülönbözőbb vallások híveit is. Szerethetjük majd a jóakarátú embereket, minden embert, aki a földön él, mert Mária anyasága is egyetemes, mint ahogy egyetemes volt a megváltás is. ■

Chiara Lubich

ELLENSÉGEITEKET IS

„Szeressétek ellenségeiteket” (Mt 5,44). Ha elfogadjuk ezt a felszólítást, fordulat következik be gondolkodásmódunkban, változást hoz életünkben!

Mert nem titok: valamilyen ellensége – kisebb vagy nagyobb – mindannyiunknak van.

Például az az ellenszenves, áskálódó nő a szomszéd lakásban, aki mindig kitér előlünk, amikor együtt kellene felmenünk a lifttel...

Az a rokonunk, aki harminc évvel ezelőtt megsértette apánkat, és ezért nem köszönünk neki...

Az iskolatársunk, aki mögöttünk ül a padban, és soha nem nézünk a szemébe, mert egyszer beárult a tanárnál...

A lány, akivel együtt jártunk, aztán mással folytatta...

A boltos, aki becsapott...

Azok, akik a politikáról mást gondolnak, és ezért ellenségnek tartjuk őket.

Manapság vannak, akik az államban látják az ellenségüket, és képviselőivel szemben esetleg erőszakhoz folyamodnak.

Vannak, és mindig is voltak olyanok, akik a papokban látják az ellenséget, és gyűlölik az egyházat.

Mindezeket az embereket, és még nagyon sokakat, akiket ellenségnek tartunk, szeretnünk kell!

Igen, szeretnünk kell!

Nehéz? Kellemetlen? Még a gondolata sem hagy nyugodni?

Ne féljünk! Nem ez a világ vége: tőlünk egy kis erőfeszítést kér, Isten pedig hozzáteszi a 99 %-ot – és szívünkben fellobbanhat az öröm. ■

C. Lubich,
A szeretet
művészete c.
könyvéből,
Új város,
Budapest 2006.

KÖLCSÖNÖS FELELŐSSÉGGEL

A minisztériumban munkám részét képezte az uniós csatlakozással kapcsolatos szakmai egyeztetések, tárgyalások lebonyolítása, különös tekintettel a környezetvédelemre és a zajvédelemre.

A tíz ország csatlakozási folyamatának megkezdésekor először a hazai zajvédelem jogi szabályozását, intézményrendszerét kellett összevetni az EU rendszereivel, beszámolva az Unió felé a magyarországi helyzetről, s megfogalmazni a teendőket.

2002-ig ugyanis nem létezett egységes Közösségi szabályozás a zajvédelem területén. Az Unió államai különböző módszereket használtak a mérésre és a védelemre is, az új belépők sokszor nem a valóságnak megfelelő adatokat tettek közzé.

Tárgyalásaink során láttam, mennyire bevett gyakorlat, hogy a kapcsolat az egyeztetéseken a kölcsönös bizalmatlanságra épül. Folyamatosan ezt ismételtettem magamnak: ha az egységes Európát akarjuk építeni, azt nem lehet a bizalmatlanságra alapozni, mert az Európai közösség – amint a neve is mutatja – nem érdekszövetség, hanem a népek igazi testvéri közössége szeretne lenni. Ez az alapító atyák eredeti elképzelése is, hiszen az Unió alapokmányaiban világosan rögzítették ezeket az alapelveket. Ám a tényleges megvalósítás során elszikkadnak, csak kis mértékben, vagy egyáltalán nem valósulnak meg ezek az értékek.

Mit tehetnék most ebben a helyzetben?

Első lépésként elmondtam magyar kollégáimnak, hogy

Berndt Mihály mérnök néhány éve a Környezetvédelmi Minisztériumban a zaj és rezgésvédelmi osztályt vezette. Munkája során megtapasztalta: a szeretet el tudja érni, hogy azok is meghallgassák egymást, akik „süketnek” tűnnek mások igényeivel szemben.

nem vágyok egy olyan európai családba, ahol az új családtagot gyanakodva, előítéletekkel, igazságosnak nem mondható mércével mérve és számonkéréssel fogadják, ő pedig mindent megtesz azért, hogy a lehető legkevésbé észrevehető módon, de becsapja a többieket.

Amikor pedig a tényleges szakmai megbeszélésekre került sor az uniós szakemberekkel, a pozitívumok után igyekeztem őszintén feltárni azokat a problémákat is, amikkel küszködünk. A magyar képviselőcsoport vezetőjeként kezdeményeztem, hogy ott, a beszámoló során, folyamatosan konzultáljunk a feltett kérdésekre adandó válaszról a magyar csoport minden tagjával. Így az adott válaszok már egy azonnali közös egyeztetés és egyetértés eredményei lehetnek.

Mindenkinek tetszett ez az új stílus, és az uniós kollégák már a beszámolónkat követő szünetben azzal a javaslatral álltak elő, hogy a következő, hasonló szakmai egyeztető megbeszélést tartssuk Magyarországon.

Igyekeztünk erre az alkalomra igazi, otthonteremtő

Elhangzott 2006. szeptember 16-án, a Budapest Sportarénában, Az egyetemes testvériség napján.

vendégszeretettel készülni. A programokat például úgy szerveztük, hogy a szakmai információkon túl összeköttöttük olyan városnézéssel, ahol megismerhették a főváros nevezetességeit, azt a kulturális környezetet, ahol mi élünk, és amivel gazdagítjuk az egyre bővülő európai családot.

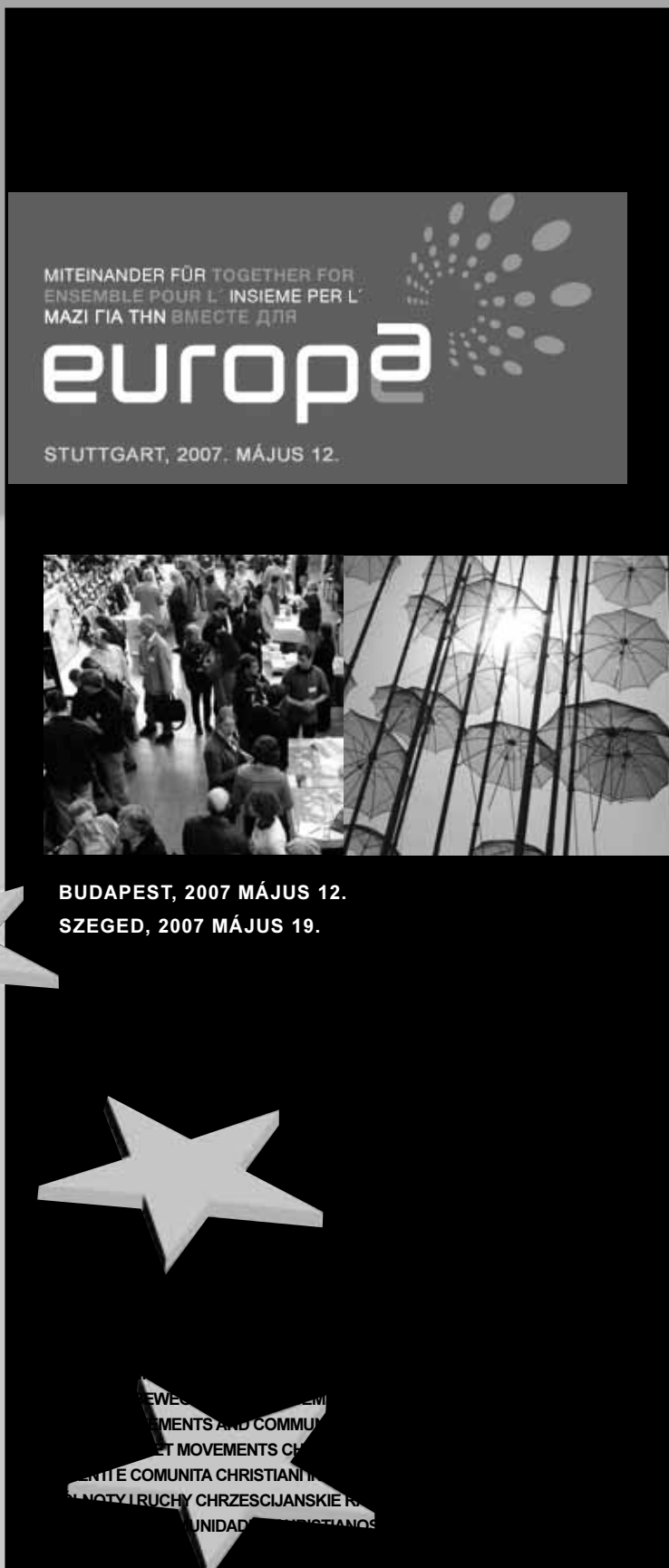
Ennek köszönhetően a megbeszélések a közös keresés, és megegyezésre való törekvés jellemezte.

Azután együtt munkálkodtunk az új uniós szabályozáson is, amely a környezeti zaj kezelésére igazi közösségi szellemet tükröző megoldást dolgozott ki.

Igyekeztem a lehetőségeimtel kihasználva, a testvériség gondolatát szem előtt tartva aktívan részt venni a jogalkotási folyamatban. Sikerült a tagállamok egymásért való kölcsönös felelősségét az első helyre tennünk. Az új szabályozás – figyelembe véve a tagországok kulturális sajátosságait, és megadva nekik a teljes szabadságot – egységes felmérési, adatgyűjtési és megjelenítési formát ír elő.

Ez teszi lehetővé Európának, mint egységes közösségnek, a környezeti zajállapot teljes körű felmérését, értékelését. Az adatok európai szintű értékelése révén annak a feltételeit is megadtuk, hogy a közösség együtt oldja meg a leginkább szennyezett területek mentesítését. Így senki sem érezheti magára maradottságát a problémában, hanem igazi, szolidáris közösség alakulhat ki – legalábbis ezen a területen.

Berndt Mihály

**EGYÜTT
EURÓPÁÉRT
2007. május 12.
Stuttgart
Hanns-Martin
Schleyer Csarnok**

TOVÁBBI
INFORMÁCIÓK:
www.europ2007.org
www.fokolare.hu
stuttgart@fokolare.hu
30-525-7163
(Mészáros Ilona)
30-676-9824
(Mészáros Endre)

Budapest
2007. május 12.
10.00 - 17.00 óráig
Budai Ciszterci
Szent Imre
Gimnázium
1114 Budapest,
Villányi út 27.

Szeged
2007. május 19.
14.00 - 18.00 óráig
Alsóvárosi
Kultúrház
6725 Szeged,
Rákóczi utca 1.

A PÁRBESZÉD EMBERE

Silvano Cola atya életében döntő fordulatot hozott, amikor találkozott Chiara Lubich evangéliumi közösségével. Életét paptársainak szentelte, sokoldalú és széles látókörű személyisége példaképet jelent mindenkinek.

A kezdetekre Silvano atya röviden így emlékszik vissza:

– 1950-ben szenteltek pappá. Az egység lelkiségét *Angelella Ronchettitől*, az egyik

első fokolarinától ismertem meg 1954-ben. Ennek a fiatal lánynak fél óra alatt sikerült teljesen romba döntenie klerikális világomat. Három álmatlan éjszaka után, amikor majdnem megbolondultam, döntöttem: megyek és utánajárok, mi is ez az újdonság? *Chiara Lubich*nak egy másik társát találtam otthon. Az a beszélgetés hihetetlen fenyeget, valódi újjászületést jelentett. Attól a pillanattól a fokolárban töltöttem minden szabad időmet.

Silvano atya úgy vélte, hogy pappá szentelését követően elérte élete legmagasabb szintjét. Hamarosan mégis kétségei támadtak, mert megtapasztalta, hogy hétköznapi munkájában nem sok hasznát veszi a

szemináriumban tanult teológiának. Elhagyott gyerekek és fiatalok bűnözők lelkipásztoraként dolgozott Torinóban. Hivatása ekkor súlyos válságba került.

– Odáig juttatott ez a krízis, hogy becsületesebbnek gondoltam, ha kilépek a papi szolgálatból.

A fokolár lelkiséggel találkozáva tudatosodott benne valami: ahol élnek a kölcsönös szeretetet a közösségben, ott megtapasztalható Jézus jelenléte. Felismerése annyira elemi erejű volt, hogy a rá jellemző őszinteséggel és közvetlenséggel kijelentette:

– Bűnözők között dolgozom, félig meddig magam is az vagyok, s meglehet, hogy a pokolba kerülök, viszont ezt a ta-

pasztalatot oda is magammal viszem!

1955-ben az észak-olaszországi Dolomitokban részt vett a nyári Máriapolin:

– A sokszínű tömeg kizárólag azért jött össze, hogy szeressen, és köztük a Szentháromság képét tükröző egyházat lehetett megtapasztalni.

1963-ban a torinói püspök engedélyével elhagyta egyházmegyéjét, hogy Rómában azoknak a papoknak szentelje minden percét, akik magukévá tették az egész világon elterjedő egység lelkiiségét. Az első papi fokolár az ő nevéhez fűződik, majd pedig a papi iskola megalapítása 1966-ban. Még ugyanebben az évben létrejött a Plébániai Mozgalom az ő közreműködésével, s ezzel a világ számos plébániai közösségében az első keresztény közösségekhez hasonló élet született. Az új papi nemzedék, a seminaristák (gens-ek) mozgalma pedig 1968-ban, a diákmegmozdulások évében veszi kezdetét.

Életének egyik legnagyobb öröme volt a Fokoláre Mozgalom szervezésében megtartott találkozó a vatikáni VI. Pál aulában 1982. április 30-án, hétézer pap, szerzetes és seminarista részvételével. A szentmisét a média a történelem legnagyobb koncelebrációjaként emlegette.

Silvano atya így vallott hivatásáról:

– Megértettem, mit jelent a papság. Jézus elhagyottságával és halálával a kereszten – ahol magáévá tette a bűnt és az egyetemes fájdalmat – hozta világra az egyházat. Megértettem, hogy enyém a keresztény egyházak közötti szakadás, enyém az egyházi tanításban tapasztalt elbizonytalanodás, enyém a püspök és a papság, a pap és pap, a pap és a világi hí-

vő közötti megértés és kommunikáció hiánya, enyém a cölibátussal szembeni értetlenség, enyém az üres okoskodás kísértése, enyém a prédikációk és a megélt valóság közötti torzulás, enyém a papok magánya. Mindez pedig fájdalom: Jézus maga, az ő fájdalma! Pontosan ez az elfogadott és szeretett papi fájdalom hozza világra, szüli meg az egyházat!

Jézus emberségének bővítésében élt: példáját követve mindenkivel megtalálta a közös hangot, az egyháztól távol állókkal is. Örökös mosolya, fiatalos lelkesedése és a személyből áradó öröm mindenkit magával ragadott. *Enrique Cambon* atya évtizedeket töltött vele a papi fokolárban Rómában, mely kitörölhetetlen nyomot hagyott benne:

– Az élet hitelességére, a szeretet őszinteségére, átütő erejére és radikalitására koncentrált. Mélyen tisztelte a másik személyiségét. Nem kényszerített rá senkire semmit, belülről segítette beszélgetőpartnereit, hal-

latlan tapintattal, és kellő időt hagyott a helyes gondolatok megérlelésére. Az élő evangélium tisztaságával és a maga szelidségével nyerte meg mások egyetértését. Szeretete megnyitotta a legmakacsabb érzelmi zárat is. A megértés művészetével vigasztalt és adott reményt. Pontosan ezzel a vonásával lett példakép sok pap és világi, hívó és nem hívó, fiatal és felnőtt szemében. Chiara Lubich hiteles gyermeke, a kommunió embere, egyházzá vált személyiség lett. Igen, evangéliumi büszkeséggel mondom: Silvano atya nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy inkább „egy”, inkább „szent”, inkább „katolikus” és inkább „apostoli” legyen az egyház...

2007. február 17-én hívta magához a mennyei Atya. Temetésén – mely igazi ünnep volt – több százan búcsúztatták őt, akit mostantól még inkább köztünk érzünk.

Testvér-lapunk, a Città Nuova írása alapján szerkesztette: Vizsolyi László

Silvano Cola atya 1982 április 30-án II. János Pál pápával és a mozgalomhoz tartozó papokkal.

PÜSPÖKÖK A PÁPÁNÁL

A mozgalmak közelében elmélyül a testvériség és a „szívek közössége”

Nyolcvan püspök vett részt a Fokoláre Mozgalom püspök barátainak 31. találkozóján, ahol lehetőségük volt megosztani egymással a fájdalmas helyzeteket és kihívásokat, amelyek közepette népeik élnek. De megmutatták a remény jeleit is, azokat az újdonságokat, amelyeket a helyi egyház életében tapasztalnak.

A kongresszus alapgondolata és a püspökök meggyőződése, hogy a megfeszített és feltámadt Krisztusba vetett hit rávilágít: minden egyéni vagy kollektív fájdalom egyben meghívás arra, hogy új kapcsolatokat építsünk az egyes emberek, csoportok és népek között. Minden fájdalmas helyzetben lehetőség rejlik, hogy megnyíljunk az előttünk föltáru-
ló új távlatok felé, ahol a testvériség egyre inkább életstílussá válik.

Ezért kapta a február 3-tól 9-ig tartó összejevetel *A megfeszített és elhagyott Krisztus fény a kulturális éjszakában* címet.

„Az emberiség életében és az egyház útján ma rendkívüli kihívásokkal szembesülünk – fejt ki a találkozó moderátora, *Miloslav Vlk* bíboros, prágai érsek. – II. János Pál pápa ezt a kor »sötét éjszakájának« nevezte. Ez a helyzet nemcsak veszélyeket rejt – ahogy XVI. Benedek pápa mondja –, hanem jelzi valami újnak a kezdetét is”. „Bőven van mit ajándékozunk egymásnak, ám az első és legnagyobb ajándék mi magunk vagyunk, ha meg tudunk nyílni egymás előtt. Azért, hogy a három isteni személy életét tükrözzük vissza, annak az élő Istennek a képét, aki a Szeretet.”

„A püspökök és a mozgalmak közötti közösség komoly lendületet adhat az egyháznak, hogy a világ minden részén újult erővel hirdesse a remény és a szeretet evangéliumát, és tanúságot tegyen róla”. E szavakkal fordult a pápa a Fokoláre Mozgalom püspök barátaihoz és a Sant'Egidio Közösség püspök barátaihoz a február 8-i rendkívüli kihallgatáson.

Fontos útmutatásokat tartalmazó beszédében¹ XVI. Benedek pápa kiemelte, amit 1998-ban már II. János Pál is hangsúlyozott, hogy a mozgalmak és új közösségek „a Szentlélek gondviselészerű ajándékai az egyháznak, hogy hatékonyan tudjon válaszolni a mai kor kihívásaira”. A karizmák közötti közösséget pedig határozottan „az idők jelének” nevezte. Aláhúzta a karizmák és a szolgálatok sokféleségét és egységét az egyetlen egyház javára, és meghívta a püspököket, hogy Péter utódjával közösségben munkálkodjanak ezen.

A Sant'Egidio Közösségről és a Fokoláre Mozgalomról szólva kiemelte azok „határozottan missziós lelkületét”. A gazdag nyugati világban, ahol mindenek ellenére „széles körben tapasztalható a lelkiség utáni vágy – mondta –, mozgalmaitok tanúságot tesznek a hit örömről, és a keresztény élet szépségéről. Földünk el-

nyomott részein ezek a mozgalmak a testvériséget hirdetik, s a szegények és a gyöngék mellé állnak.”

A kongresszus újdonsága volt a római Augustinianumban tartott sajtókonferencia.

Vlk prágai, *Antonelli* firenzei és *Telesphore Toppo* indiai bíboros, valamint *Francisco Pérez González* spanyol és *Jean Ntagwarara* burundi püspök válaszolt 31 világi és egyházi lap újságíróinak kérdéseire. Szóltak az értékek összeomlásáról és az individualizmusról a nyugati világban, a vallási fundamentalizmusról Indiában, az éhezés és az igazságtalanság problémájáról Afrikában. Egy francia újságíró szerint olyan egyházi személyiségek képe rajzolódott ki az elhangzott tanúságtételekből, akik azért képesek emelt fővel szembenézni a problémákkal, mert az egység lelkiiségéből merítik hozzá az erőt.

Szerkesztette: *Bartus Sándor*

¹ A Szentatya beszéde teljes terjedelmében olvasható a www.fokolare.hu weboldalon.

XVI. Benedek pápa üdvözlő a kongresszus résztvevőit

GN (2)

BELSŐ VILÁGUNK ÉS AZ IDEGRENDSZER

Elménkben folyamatosan modellezzük, eljátsszuk a világot és a történeteit, sokszor tudattalanul is megjósolva tetteink lehetséges következményeit.

**Somogyvári
Zoltán**

Hogyan működik az agy? Korunkban ez az egyik legfehérebb folt a tudomány térképén. Az elmúlt huszonöt év biológiai kutatásai rengeteg ismeretet halmoztak fel az idegrendszer működésének részleteiről, ám ha valaki szeretné megérteni az „egészet” a részek alapján, könnyen úgy érezheti magát, mint aki egy sok-sok ezer darabos képet (puzzle-t) akar kirakni, amelyhez minden nap hozzátesszük még száz elemet, és néhány régebbit lecserélnek. Persze a megértett részletek köre, ha las-

san is, de bővül, a cserépdarabkákból lassan képrészletek bontakoznak ki. Ám sokszor azt sem tudjuk, hogy kezünkben van-e már a kulcsfontosságú darabka, amit éppen kerestünk.

Az idegrendszer és központja, az agy sok milliárd ágas-bogas idegsejt bonyolult szövvénye. Alapvető egységének, az idegsejtnak a működéséről már sokat tudunk. Alakját tekintve egy fára vagy egy folyóra hasonlít. Vízgyűjtő területéről sok-sok ágacska gyűjti az ingerületet egy központi

tőbe (a sejt-testbe), itt eldől, hogy az összegyűjtött inger átlép-e egy küszöböt. Ha kevés, nem történik semmi, ha elég, megindul egy hullám végig, lefelé a folyón, majd hosszú út után a torkolatnál újra ágaira bomlik, és ezek az ágak – a valóságos folyókkal ellentétben – nem a tengerbe, hanem más folyók vízgyűjtő ágacskáiba továbbítják a hullámot. Minden egyes idegsejt meghoz egy apró döntést, eldönti, hogy elég sok inger

érkezett-e be ahhoz, hogy ő is kibocsásson egy ingerhullámot. Matematikailag bizonyított, hogy ilyen egyszerű részdöntésekkel bármilyen bonyolult döntés elvégezhető.

Az idegrendszer sejtjeihez az érzékszervekben található receptorok szállítják a külvilág ingereit, míg az idegsejtek végső soron az izmok ingerlésével, esetleg hormonális hatások kiváltásával válaszolhatnak. Az ingerlés hatására az izmok összehúzódnak, mozgás jön létre. Egy receptor sejtől, néhány belső idegsejtől és egy mozgató idegsejtől épülnek fel az egyszerű reflexkörök. Amikor valami megsúrja a kezemet, a bőrömben található receptorok érzékelik és ingerlik a gerincvelőmben található idegsejteket. Itt az idegsejtek kapcsolatai határozzák meg, hogy mely izmokhoz jut el az ingerület. A megfelelően szervezett kapcsolatok eredménye lesz, hogy a kezemet a szúrás helyétől elmozdítom. Az egyszerű reflexkör működése az 1800-as évek vége felé kezdett tisztázódni. Egyszerűségével gyorsan bevonult a tankönyvekbe, és meghatározójává vált az idegrendszer működéséről alkotott elképzeléseinknek.

Mint az erős fájdalom esetében, a legtöbb inger természetesen nem vált ki ilyen azonnali és tudatosan nem kontrollált reakciót, hanem „magasabb” agyi központokban, sokkal több szempont figyelembevételével dolgozódik fel.

Mit jelent ez? Sokáig egyedül a reflex fogalma jelentette a magyarázatot, ahogy még ma is gyakran ez áll a tankönyvekben. Ma úgy látjuk, nem lehet az agy tevékenységét az inger – válasz sémába egyszerűsíteni. Az agy sokkal inkább tekinthető egy, a környezetével kölcsönható, majdnem autonóm rendszernek. Határozott belső állapottal, belső dinamikával rendelkezik, és ez a belső világ találkozik és lép kölcsönhatásba a külvilággal pillanatról-pillanatra. Olyan, mint egy nagy körtánc, amihez időről-időre új táncosok csatlakoznak, és amit régiek hagynak el. A belépő ingerek és a kilépő jelek megváltoztatják a tánc addigi menetét – reakciót váltanak ki –, de a tánc folyamatos, forog önnön szabályainak engedel-

meskedve, nem kellenek külső hatások minden mozdulatához. Sok kutató véleménye szerint a tánc lépései a világ szabályai, melyeket kiskorunk óta ellestünk és megtanultunk.

Elménkben folyamatosan modellezzük, eljátsszuk a világot és annak történéseit, sokszor tudattalanul is megjósolva tetteink lehetséges következményeit. Ugyanakkor a külvilág és a belső „játék világ” párhuzamos léte az objektivitás és a szubjektivitás konfliktusát teremti meg. Ezek egyensúlyának felbomlása vezethet olyan betegségekhez, mint a skizofrénia, az autizmus vagy a mániás depresszió.

Az öröklött géneken kívül talán világ-modelljeinkben rejlik különbözőségünk egyik legfontosabb oka. Ugyanazt a világot sokféleképpen le lehet írni, el lehet játszani. Mindnyájan a saját – öröklött és tanult – eszközeinkkel jellemezzük az általunk tapasztalt világot. Még ugyanaz az ember is többféle módon írja, írhatja le

ugyanazokat az eseményeket. A feladatok megoldásának egyik alapkérdése, hogy az adott helyzethez megtaláljuk-e a megfelelő nézőpontot, ahonnan a dolgok egyszerűnek látszanak.

A kisgyermek feladata, hogy megalkossa belső modellvilágának alapjait. Szomjazik arra, hogy megtölthesse világát okokkal és következményekkel, a hogyanokra és a miértekre adott magyarázatokkal. Ezek forrása pedig mindenekelőtt a tapasztalat. A kisgyerek a környezetéből választja és alakítja ki magában azokat a pozitív és hatékony mintákat, amik a jövőjét majd döntően befolyásolják. A szülőknek, nevelőknek nem szabad elbátortalanodniuk, ha a gyerek látszólag nem fogadja el a tanítást, a jó tanácsot. Fontos, hogy jelen legyenek számára, és mindig világosan állást foglaljanak a világ dolgiban. Mert a kisgyermek az embert az emberről mintázza, saját magát meg rólunk, felnőttekről. ■

Ferenzi Éva

ÉJSZAKÁBA NYÚLÓ BESZÉLGETÉSEK

„Egyszer le kellett rajzolnom a családomat. Egymás mellett ülünk, anyu és én, háttal a világnak, szilárdan, mint egyetlen sziklatömb.”

**Hortoványi
Emőke**

Ki az anya és ki a gyermek? Család vagyunk-e édes-apa nélkül is? Van-e közösség, amely kicsit családdá is válhat? Fábíán Zsuzsával és lányával, Krisztivel beszélgetünk.

Kriszti: Anyu belement mindenbe, például, ha azt akartam játszani, hogy állatok vagyunk, ő négykézláb mászkált velem.

Zsuzsi: Minden tavasszal felmentünk a közeli hegyre, gyöngyvirágot szedni a nagymamájának. Olyan kicsi korá-

tól, hogy háti cipelőben vittem, aztán meg ő szedte a vadvirágot.

Húsz évesen, amikor kiderült, hogy gyermeket várok, azonnal válaszütem elé kerültem. Az orvos, segítő szándékában, azonnal ott fogott volna a kórházban, hogy eltüntesse anyaságom minden bizonyítékát. Én nem akartam eltitkolni a gyereket, hazamentem szüleimhez, hogy tanácsukat kérjem. Az abortusz lehetősége mellett olyan szélsőséges ötletek is felmerültek, mint névhá-

zasság, „béranyaság” vagy vidékre adni valahogy az újszülöttet.

Nem kívánom senkinek! Tudtam, hogy az én hibámból adódott mindez, és nem kell megkerülni a felelősségemet. Viselkedésem semmiképp nem példa! Én csak vállaltam a következményeket.

A város, a gyerekkeretei, köztisztvisletben álló szüleim lehetetlenné tették, hogy otthon maradjak. Ők magukat hibáztatták, én pedig úgy éreztem, hogy elárultam őket.

Ugyanakkor nagy szeretet-háló és imaháttér szövődött körülöttem. Egy család befogadott, de másik kettő is ajánlkozott! Nappali tanulmányaimat levelezőn kellett folytatnom, munkát kaptam, sőt ott-honról karikagyűrűt is, ha látnak a metróon...

Kriszti pár hónapos volt, amikor egy vasárnap édesapám, aki előtte is meg-meglátogatott, megjelent, hogy hazavigyen. Élnek a sebek, sőt hintsük rá? András és Ági, akik választott szüleim lettek, meggyőztek: nekem van családom, ott kell megtalálnom az új helyemet. Apukámnak is fájt, mert az egyedül maradt nővérel már megbeszélte, hogy hozzá költözhetünk.

K: „Kemama”, ahogy én elneveztem, igazi keresztanya volt. Amikor a betlehem-i kép előtt négyévesen imádkozni tanított, azt hittem, hogy a Szent Család az a Miatyánk.

ZS: Mindig segített, karitászvezetői munkájáért megkapta Szent Erzsébet Rózsáját. Minden baljóslat ellenére, barátnői irigyletek, hogy egyszerre családja, sőt unokája is lett. Én meleg étellel fogadtam esténként, hiszen akkor még dolgozott.

Időre befejeztem a főiskolát, egyszerre három munkakört is elláttam. Bizonyítanom kellett. Krisztit két évesen bevetették az óvodába. Ha vigyázni kellett rá, bármikor megkérhettem a barátaimat.

Vasárnap a szüleimnél ebédeltünk. Eleinte sok feszültség adódott, de később inkább örültek. Jókat nevettek, hogy ők most már „nagyapó” meg „nagyanyó”.

K: Az igazi áttörés tizenkét éves korom körül volt. Pár hónapig együtt laktunk nagyszüleimmel, amíg át nem költöztünk újabb lakásunkba.

Ők addig csak annyit láttak belőlem, hogy jó jegyeket kapok, meg néhány beírást, ha rosszkodom. Attól fogva viszont tudatosan elkezdünk „ismerkedni”, és betekintést nyertek az én világomba. Fontos lett nekem a véleményük, nekik meg a matek dogám. Rájöttem, hogyan lehet közel férközni a szívükhöz. Nagyanyóval például akkor szoktunk jókat beszélgetni, mikor a hátát masszírozom.

ZS: Szüleimnek tíz év kellett, amíg szemük láttára bizonyosodott, hogy jól döntöttem.

Hogy hiányzott volna mégis az édesapa? Meglepő módon ezt a kényes pontot idegenek soha nem bolygatták. Én pedig elébe vágtam a fantáziálásnak, a kalandos-titkos kutakodás kísértésének. Pici korától kezdve felkészítettek erre tanulmányaim: „Akarod tudni, ki az apukád? Meg tudjuk találni, a kérdés, hogy te akarod-e?” És felkutattam volna, ha a lányom akarja.

Elő közösség volt körülöttem, anyukákkal, apukákkal, gyerekekkel. Kriszti egyszer megkérdezte: „Nekem nagyapó az én apukám?”

K: Igazából nem érdekelt a családom másik ága. Ez volt a családképem. Ami nem volt soha, az nem is hiányozhat! Persze tudom, mi a „normális”, de ott van kemama, ő is egyedül él. Ha vendégségben voltam, láttam, élveztem a család életét. Az úrt többen töltötték be. Mindenekelőtt nagyapó. Ha tehetem, ma is elmegyek vele uszodába, ott aztán megtárgyaljuk az élet dolgait. Ő az egyik olyan ember az életemben, akire minden szempontból felnézek. Ha pedig azt mondja: „Hát, ez nem volt rossz, Kriszti!” – az felér minden más dicsérettel.

ZS: Hogy megbántam-e? Magamat sajnálgatni? Erre nem volt időm! Még vártam Krisztit, amikor egy fiatal vidéki házaspár meghívott hétvégére. Nem tudták visszatarítani a kérdéseiket: „Senkid nincs. Nincs hol laknod. Nincs mit enned. Hogy van ez?” Két-három hónap múlva felhívott a fiatalasszony, és elűsárgolta, hogy kisbabát vár. Megértették, hogy Isten nem a konyhabútor után adja a gyereket.

Szüleim attól féltettek a leginkább, hogy szájára vesz a világ. Egy országos családta-lálkozó után ez is megtörtént, a szó szoros értelmében. Elmondtam nagy tapasztalatomat, és utána hallottam, hogy az egész falu szájáról szájra adta küzdelmes anyaságom történetét. Arról több hiteles bizonyítékom van, hogy hasonló válságos pillanatban, volt másoknak is bátorsága az életet választani. Hiszen maguk előtt látták a biztatást. Én körül vagyok véve Isten szeretetével – a jó közösség erejéből.

K: Ahogy kezdtem felnőni, tudatosan is kutattam gyökereimet: hogy is van ez, nem is volt biztos, hogy megszülettek? Feltettem a nagy kérdést anyunak: mit gondolt először, amikor megtudta, hogy gyereket vár? Nagyon megkönnyebbültem: egy pillanatra sem kételkedett abban, hogy szeret és akar engem. Mint egyetemista, mindenestre elkezdtem az élet kezdetével, a magzat jogállásával, az abortusz kérdésével foglalkozni. Sok szívszorító történetet olvastam, ami akár az enyém is lehetne. Szeretném összegyűjteni olyan gyerekek-felnőttek történetét, ahol élesen vetődött fel: megszületnek-e egyáltalán. ■

A LEGSZEBB AJÁNDÉK

Egy szociális intézményben dolgozom, középvezetőként. Átszervezés következtében egyik telephelyünket megszüntették, s nekem az ott dolgozó három munkatárs közül kellett választanom. A legproblémásabbnak tűnő kolléganőt, a nyugdíjhoz közeledő Évát¹ választottam. Úgy gondoltam, az áthelyezéssel járó első trauma után szépen beilleszkedik majd a közösségbe.

Röviddel ezután elkezdődtek a próbatételeim, amelyek új kolléganőnk személyiségéből, viselkedéséből és munkastílusából adódtak. Kiderült, hogy a szakmához nem sokat ért. Az ügyfeleket tegezte, barátokként kezelte. Pénzt adott kölcsön nekik a sajátjából, amit azok általában „elfelejtettek” visszaadni. Ilyenkor elégedetlenségét fejezte ki, hogy az intézmény miért nem segít rajtuk úgy, mint ő. Kritizált, hogy nem teremtek elő még több pénzt a segélyezéshez. Utasításaimat semmibe véve, gyakran velem ellenszegülve juttatta szabálytalanul anyagi előnyökhöz gondozott ügyfeleit.

Emellett láttuk nehéz életét. Két kapcsolata ment tönkre, s a viszonylagos jólétből a létminimum szintjére süllyedt. Főiskolás fiával albérletben éltek. Lányával a kapcsolata feszült, sokszor rideg volt. Előfordult, hogy hó végén nem volt mit enniük, s néha határozottan megkért bennünket, hogy a jelenlétében ne együnk. Ha megkínáltuk a sajátunkból, büszkeségből nem fogadott el semmit.

Mindennek ellenére nem volt szívem fegyelmmel elkül-

deni, s ezzel teljes anyagi csődbe juttatni, inkább szerettem volna valahogy szabadulni tőle. Ez komoly lelki problémát okozott, de megértettem, hogy Isten kezébe kell helyeznem mindezt.

Közeledett a karácsony. A kollégák kihúzták a neveket, hogy ki kit ajándékozzon meg. Örültem, hogy nem őt húztam. Egyik nap elmesélte, hogy egyedül fogja tölteni a karácsonyt, mivel fiát meghívta a nővére családi körben ünnepelni, lányával pedig megint nincs jó viszonyban.

Családommal éppen arra készültünk, hogy valakit meghívunk Szentestére, aki magányos vagy szegény. Ahogy ezen gondolkodtunk, egyszer csak eszembe jutott Éva. Igyekeztem elhessegetni az ötletet, de nem sikerült. Ez örültség! Mit szólna hozzá? Szükségem van nekem erre? Van más, aki jobban rászorulna...

Végül elmondtam feleségemnek, aki teljes természetességgel fogadta elképzelésemet, és megszületett a meghívó, melyet minden családtag aláírt.

A munkahelyi karácsony után félrehívtam és átadtam neki a borítékot, mint az én külön ajándékomat. Kíváncsian bontotta fel, és elolvasva teljesen elérzéke-

nyült. Megölelt és azt mondta: „Nem azért nem megyek el, mert nem érezném jól magam nálatok. Nagyon köszönöm, de én ezen a karácsonyon ott-hon, egyedül szeretnék lenni. Ez a meghívó lesz a legszebb ajándékom a fa alatt és meg fogom őrizni.”

Attól a naptól kezdve kapcsolatunk megváltozott. Márciusban Évát áthelyezték az idősgondozó szolgálat-hoz. Új helyén megtalálta azt a közösséget, akikhez korban is közelebb állt, és olyan kapcsolatot tudott kialakítani, amelyet még addig talán senki. Azóta ha találkozunk, úgy tudjuk őszintén üdvözölni egymást, és úgy tudunk beszélgetni, mint akiknek soha semmilyen gondjuk nem volt egymással.

F. János

¹ A történet szereplőjének nevét megváltoztattuk.

EGYEDÜL VAGY EGYÜTT? A MÉDIA KIHÍVÁSAI

A gyermekek és a média: kihívás a nevelés számára – ez a májusi tömegtájékoztató világnapjának témája. A jövőnket csak együtt alakíthatjuk.

Nem évtizedekre, de akár néhány évre is lehetetlen előre látnunk az „új technológiák” által nyitott távlatokat. A társadalom érlelődésénél sokkal gyorsabb az új technológiák fejlődési üteme. Ezért, ha a mai felnőttek és gyermekeik között jelentős a kulturális különbség, akkor a mai fiatalok és az ő gyermekeik közötti váltás ugrásszerű lesz. Egészen új helyzettel van dolgunk: az emberiség történelmében először fordul elő, hogy a szülők képtelenek tanácsot adni gyermekeiknek és unokáiknak. Nem ismerik az új tömegkommunikációs eszközöket, nem tudják tapasztalatukkal segíteni a fiatal nemzedéket.

Ha egy felnőtt meg szeretné ismerni, mire jó az internet, beiratkozhat egy tanfolyamra,

végigtanulmányozhat egy kézikönyvet, de ennél sokkal egyszerűbb, ha a gyermekeihez vagy az unokáihoz fordul segítségért. Ők a legnagyobb természetességgel mozognak ebben az új világban.

A felnőttek egy része nem akar elmaradottnak látszani, ezért szívesen ajándékozik digitális újdonságokat az unokáknak. Közben talán nem is sejti, hogy ez milyen nem kívánt hatással lehet rájuk és az egész család életére.

A fiatalok a maguk részéről könnyen engednek az új módszerek kínálta csábításnak. Fáradtságos munka helyett egyszerűbb letölteni a házi feladatot a világhálóról... Amerikában kezd divatba jönni a bőr alá beültethető *chip*, amivel a lakásajtót és az elektromos berendezéseket működtetik, egy-

más között adatokat továbbítanak, elektronikusan azonosíthatókká válnak.

Felvetődik a kérdés: magukra hagyhatják-e a felnőttek ebben az új világban a fiatalokat?

Hogy milyen hatalom van birtokukban, azt a média szakemberei nagyon is tisztán látják. Az akciófilmek, a reklámok minden egyes képkockája, vágása és hangeffektusa a legnagyobb tudományos megalapozottsággal készül. A szinte hipnotikus figyelem felkelése érdekében pontosan „programozzák” a nézők agyműködését, szívverését és légzésritmusát is. Ez azért nem jelenti, hogy ellenséggé kell tekintenünk az új eszközökre. Inkább legyünk tisztában a működésükkel és a kockázattal, ami bennük rejlik.

„A tömegtájékoztatási eszközök helyes használatára való nevelés alapvető a gyermekek kulturális, erkölcsi és lelki fejlődése szempontjából”.

XVI. Benedek pápa üzenetéből a 41. tömegtájékoztatási világnapra

A kommunikációs eszközök egyszerre lehetnek hathatós eszközei a közösségteremtésnek, és ugyanakkor az elmagányosodásnak. Segíthetik az azonos érdeklődésűek közötti gyors kapcsolatteremtést, de könnyen függővé is tesznek, a videó-játékok, a virtuális pornográfia és sok egyéb káros dolog rabjává válhatunk.

A folytonosan változó technikák és eszközök korában is változatlanul megmaradnak az emberi együttélést szabályozó értékek, ezekről pedig a felnőtteknek vannak ismereteik. Tanulnunk kell az elmúlt századok megszenvedett történelméből, hogy ne legyünk naivak, és ne ismétlődjenek azok a

tapasztalatok, amelyekért oly drágán fizetett az emberiség.

A kormányok kötelessége minden lehetséges eszközt megragadni a gyermekeknek, a társadalom legkiszolgáltatottabb csoportjának a védelmére. Öröndetes, hogy 2006-ban az Európai Parlament irányelveket fogadott el a kiskorúak és az „emberi méltóság” védelmében a nem megfelelő internetes tartalommal szemben. A legfőbb ideje volt ennek, hiszen az Unióban mintegy 260 millió (!) pornográf tartalmú oldal található. Sajnálatos viszont, hogy Magyarországon a Büntető törvénykönyv módosítási javaslata, mely az uniós jogharmonizációra hivatkozik, a gyerekek kíváncsiságát kihasználóknak kíván szabad utat nyitni.

Globális, vagyis világméretű a felelősségünk a jövő nemzedéket illetően: a politikusok, a vállalkozók, az üzletemberek, a pedagógusok, a szülők, minden felnőtt közös felelőssége. A lelkiismeretére hallgató felnőtt nemzedék igazi kihívása, hogy tud-e a fiatalokkal együttműködni – ezt kell megtanulnia! Itt azonban kölcsönös erőfeszítésre van szükség, nagyobb alázatra, az odafigyelés képességére. Úgy kell párbeszédet kezdeni, hogy tudjuk, nincsenek kész válaszaink minden kérdésre. Mégis be-

szélnünk kell róluk, és időt fordítani a technikai újdonságok megismerésére, együtt játszani a fiatalokkal, és beszélgetni, beszélgetni, beszélgetni velük! Nekik pedig bízniuk kell az idősebbekben, el kell hinnük, hogy a felnőttekre igenis szükség van.

A jövőnket csak együtt alakíthatjuk. Együtt kell megértenünk ezekben az új eszközökben rejlő lehetőségeket is – a családban, az iskolákban és a társadalomban. Együttműködésre, egyetértésre van szükség a nemzedékek között! Az egymás iránti tisztelet és alkalmazkodóképesség egyedül a konkrét, személyes szeretetből táplálkozhat, amely nyitott a jövőre.

Könnyű elveszni a virtuális világban: éjszakába nyúlóan szörfözni a világhálón, sms-eket küldözgetni ahelyett, hogy a mellettünk levővel szóba elegyednénk. A teljes hangereővel szóló zenébe temetkezve könnyű elszakadni az erdők, mezők, a csillagos égbolt, a hús-vér emberek világától.

Valós a veszély, hogy a fiatalok majd végül nem tudnak többé természetes módon viselkedni, hogy zavaruk állandósulni fog. Mivelhogy az új technológiák alapjaiban befolyásolják a kialakulóban lévő személyiséget, a lelkiismeretet és a másokhoz való viszonyt.

Szerencsére vannak még mélyen a valóságba gyökerezett felnőttek, akik sietség nélkül, nagy türelemmel, szeretettel és kitartással kommunikálják azokat az értékeket, melyek igazán számítanak. Tudnunk kell beszélnünk az emlékeinkről, a történelemről, az élet örömeiről, bánatairól, a körülöttünk lévő valós világról, és arról, ami odaát vár ránk.

*Giulio Meazzini írása alapján
Összeállította: Vízolyi László*

A hogy a piactéren, úgy az interneten is lehet árulni és vásárolni, ismerkedni a barátokkal és csevegni, játszani és információkhoz jutni, tanfolyamokon részt venni, dokumentumokat lekérni és továbbítani, felkeresni egyházunkat... Csak egy számítógép meg egy modem, és máris ablak nyílik a világra.

Az internet megjelenése mégis számtalan mellékhatással jár, és itt az erkölcsi szempontok nem elhanyagolhatóak.

Fordítsuk figyelmünket most egyetlen jelenségre, a csevegésre (*chat*). Segítségével az

a párbeszédre és a találkozásra. Amikor mások elől álarc mögé kell bújni, akkor az a valós világban megélt kapcsolatteremtés nehézségéről is árulkodik. Ezen kívül a legkülönbélebb személyes érdekek vezérelhetnek valakit, hogy a csevegés adott esetben a másik ember kihasználásának eszközévé váljék.

Ugyanakkor fel is bátorít: távoli emberek válhatnak így „felebarátunkká”, találkozhatunk egymással, igazi, személyes, kölcsönösen gazdagító tapasztalatokra tehetünk szert.

Az internet, mely szolgál-

CSAK CSEVEGÜNK

Az internet alapjaiban forradalmasította a kommunikációt. A távolságot megszüntető világháló egyetlen hatalmas térhez hasonló, ahová bárki beléphet, ahol bárki közzé teheti gondolatait, vagy kíváncsian körbejárhat, hogy szabadon válogasson a közzétett portékák között.

egész Földön szabad út nyílik új barátságok kialakulására, hathatós eszközt kapunk a nemzetek közötti határok leküzdésére, a kultúrák találkozására és a párbeszédre. Ez az új kommunikációs eszköz felvet azonban számos kérdést. A virtuális kapcsolatteremtés gyakran a valódi kapcsolatok kárására történik. Az emberek nem találkoznak egymással, és gyakran a monitor képernyője mögé rejtőznek. A hálóba csatlakozáskor az álnév, szaknyelven a *nickname* használata elárulja, mennyire kétes az igény

hatja az egyetemes testvériséget, gátlástalan emberek kezében másokat elnyomó hatalmi eszközzé is válhat.

A nagy hatékonyságú kommunikációs eszközöknek új emberekre van szüksége, akik hisznek a kommunióban, és készek rá, hogy fáradhatatlanul dolgozzanak érte. A világháló virtuális hálója segítségünkre lesz majd, hogy egy igazabb világot teremtsünk, ami egyre közeledik céljához, az egységhez.

*Sandro Salvucci írása alapján
Összeállította: Vizsolyi László*

SZABADOK, HOGY SZERESSENEK

Hogyan értelmezte a szeretet fogalmát a különböző korokban a pszichológia?

G. B.

Kezdetől fogva szinte kizárólag a férfi és a nő kapcsolatára, vagy a kezelést végző és a kezelt ember közti kapcsolatra korlátozta a pszichológia a szeretet fogalmát, mivel a legelső mély érzelmi kapcsolat felnőttkori újra megjelenését látta benne: az anya-gyermek kapcsolatát. Sok pszichológus szerint ez a viszony meghatá-

rozó erejű életünk mindenfajta érzelmi kapcsolatára.

Úgy gondolom, elérkezett a pillanat, hogy a pszichológiában a szeretetet szabadságként értelmezzük, és ne ragaszkodásként. Tehát ne azt jelentse, hogy szeretetből kötődünk kell valakihez, inkább: szabadabbá kell válnunk, hogy szeretni tudjunk valakit. Olyan szeretetről van szó, ami szabadabbá tesz, és nem kelt nyomasztó érzést, mintha valaki lefoglalna magának. Minél több emberrel megosztjuk, annál inkább megsokszorozódik, nem zár ki senkit. Aki így szeret, használja az intelligenciáját, alaposan meg akarja ismerni a másikat; ki-

tartó és nagylelkű, nem csak a pillanatnyi örömeket keresi, hanem azt, ami a másik javát valóban szolgálja. Szeretetből tud nemet is mondani, és szilárdan kitartani... Másrészt képes kapcsolatot teremteni a többiekkel és új dolgokat kitalálni, az együttlét új módjait.

Korunkban nagyon ellaposodott és elszemélytelenedett a szeretet fogalma. Sokan elfelejtették, hogyan kell szeretni. Mert ahogy civilizált világunkban fokról-fokra elszabadult a szex, úgy szorult egyre inkább háttérbe az érosz. E kettő ugyanaz, gondolják sokan, holott nagyon különbözőek. A szexualitás szükséglet, az érosz viszont érzelem, mint amilyen a szerelem, és nem feltétlenül velejárója az előzőnek.

Az érosz jellegű szeretetben nagy bensőségeséget találunk, amiben leomlanak a korlátaink, s ha hagyjuk, hogy eltűnjenek, egybeolvadunk a másikkal. Ám van, aki fél ettől, mert túl sokat kér: végső soron „az individualizmus halálát”.

Ekkor fordul elő, hogy az érdeklődés nagyjából vagy teljesen a szex felé fordul, ami végül kimerül, elszegényedik, mert mellőzi, elutasítja vagy akár el is nyomja sok fontos érzelmünket, mint a gyengédséget és a rajongást is. Általában ettől válik személytelenné és banálissá a szeretet. A hatvanas évek végétől az ismert pszichológus, *Rollo May* azt állította, hogy több formája létezik a szeretetnek: az érosz, a filia (barátság, testvéri szeretet) és az agapé (másoknak kedvező, vagy lelki természetű szeretet).

Az igazi, a teljes szeretet magában hordozza mind a három dimenziót.

*Pasquale Ionata
fordította: Smohai Ferenc*

pszichológia

CN(2)

EGYÜTT LAKNAK A SZÜLŐKKEL

Hat éve mentem férjhez, és házasságunk első éveiben saját lakásunkban éltünk, ahol kisbabánk megszületett. Később férjem munkanélküli lett, ezért kényszerűségből a szüleimhez költöztünk. Most azért küszködünk, mert nem vagyunk a magunk urai...

L. N.

Két fő oka van, hogy mára nagyjából megszűntek a többgenerációs családok. Egyrésztől szűkülnek a lakhatási lehetőségek, másrésztől a fiatalok szeretnének önállóan boldogulni. Amikor a család életében vagy gazdasági helyzetében nehézségek jelentkeznek, akkor a házastársak számára problémássá válik a szerepek tisztázása.

Miért nem érzik magukat szabadnak és függetlennek a házaspárok, amikor együtt élnek szüleikkel vagy más családtagokkal?

Ha anyagi gondokról van szó, akkor a pszichológiai függőséggel ténylegesen számolni kell, és ez egészen addig tart, amíg a probléma meg nem oldódik. Mégis, ha szemügyre vesszük az ilyen és ehhez hasonló nehézségeket, látjuk, hogy a házaspár függősége vagy függetlensége inkább abból fakad, hogyan készültek fel a párkapcsolatra, és nem annyira az élet adta körülmények, vagy az anyagi lehetőségek határozzák meg.

Az a pár, aki már a házasságra készülve őszinte, mély párbeszédet tudott folytatni egymással és kölcsönösen segítettek egymást, könnyebben megállja a helyét az élet keményebb pillanataiban is. Más

családi élet

szóval, a házaspár kapcsolatának bensőségessége pozitív hatással lehet a tágabb értelemben vett családi kapcsolatokra.

Erről tanúskodik annak az asszonynak az élete, aki mindvégig férje szüleivel lakott együtt: „Már jegyesekként megtanultuk, hogy a felmerülő problémákat még aznap tisztázzuk egymás között. Amikor összeházasodtunk, nem volt könnyű tartani magunkat elhatározásunkhoz, mert férjem néha későn ért haza a munkából. Szülei nem értették, miért akarom megvárni mindenáron. Nagyon fontos volt a kapcsolatunk, és akármilyen áldozatot megért, hogy élön tartsuk a házastársi közösséget. Férjem megpróbált egyensúlyt teremteni a gyermeki és a házastársi szeretet között, ami arra sarkallt minket, hogy többet beszélgesünk, és segítsünk egymásnak”.

Minél inkább tisztában van a házaspár a közöttük lévő egység értékével, annál inkább időt és energiát szentel annak, hogy ezt az egységet építse.

Akkor is nehéz az embernek elszakadnia saját családjától, ha nem lakik együtt a szüleivel, ugyanis pszichológiailag a fiatal párok nem mindig önállóak. Még az is előfordulhat, hogy a gyerekek érkezésével keverednek össze a szülői feladatok, amely egyfajta ellentmondás, hiszen ez az esemény normálisan meg kellene, hogy könnyítse a szerepek tisztázását. Sokszor a gyakorlati és szervezési feladatokból adódnak ezek a szerepváltások.

Mi tehát a teendő? Folyton táplálni, élesíteni kell a házastársi közösséget és bensőséges párbeszédet. Az ebből megszülető egységben tudjuk világosan megfogalmazni, hogy kinek mi a szerepe a családban.

M. P. T.

Fordította: Tóth Judit

A BOLDOGSÁG PARADOXONA

Luigino Bruni, a Milano-Bicocca Egyetem Közgazdasági Karának docense, a közösségi gazdaság szellemi vezetője, március 9-én tartott előadást a Budapesti Corvinus Egyete-

men Boldogság és gazdaság címmel.

Diákok, tanárok, vállalkozók, közgazdászok, gazdasági szakemberek, és nem gazdasági végzettségű érdeklődők hallgatták Bruni professzort, aki mindenki számára érthe-

tően beszélt a közgazdászok által a *boldogság paradoxonának* nevezett jelenségről. Kiterjedt amerikai kutatások hívták fel a figyelmet arra, hogy az egy főre jutó GDP (jövedelem) növekedésével nem nőtt az emberek szubjektív boldogságérzése, egy idő után inkább stagnálni vagy csökkenni kezdett. Nem igazolódik be tehát, hogy a nagyobb gazdagság nagyobb boldogságot is eredményez.

A közgazdaságtan alapítói úgy vélték, hogy a nemzetek gazdagságának növekedésével az emberek boldogabbak lesznek majd. Egyre többen vizsgálják, hogy miért nincs ez így, és különböző modellek születnek.

A boldogság összefügg az igazi emberi kapcsolatokkal: a családdal, barátságokkal, társadalmi elköteleződéssel, amit empirikus kutatások is alátámasztanak. Ezeket a *kapcsolati javakat* nem lehet megvásárolni, mindkét fél *megállapodásán* alapulnak.

Sok esetben a piacon kapható kényelmi áruk és szolgáltatások színlelik a kapcsolati javakat, ráadásul ezekkel kevésbé kockázatos a kapcsolat, mint embertársainkkal.

Kínai medve – mongol történet – a Távol-Kelet térhódítása

Az Arany Medve díjat idén ötvenhetedik alkalommal osztották ki a Berlini Filmfesztiválon. A kritikusok egyértelmű amerikai diadalra számítottak a zárógálán, így meglepetésként érte őket a zsűri döntése. Vang Csüan-an filmje, a Tuja házassága című kínai alkotás elfeledett, messzi világból érkező lírai realizmusával féltéken lépett színre ezen a Filmfestspielen, szinte elnézést kérve a zavarásért a hollywoodi álomgyár kolosszusaitól. A film egy mongol asszony történetét meséli el, az emberi szenvedés mélységeit kutatva. Tuja, hogy gondoskodni tudjon két zsenge korban lévő gyermekéről és lebéult férjéről, elválík tőle, és hozzámegy egy gazdag emberhez, aki átvállalja az asszony korábbi családjának terheit is. Szívet tépően fájdalmas döntés. Az egyszerű emberek méltóságáról és bátorságáról tesz tanúságot ez az alkotás történelmi távlataival. Hatásosan játszik a kontraszttal, mely érzéketlenül mutatja be a vidék szépségét és az emberi nyomorúságot. Öt éven belül ez a második Arany Medve a távol-keleti világnak.

Göbel Ágoston

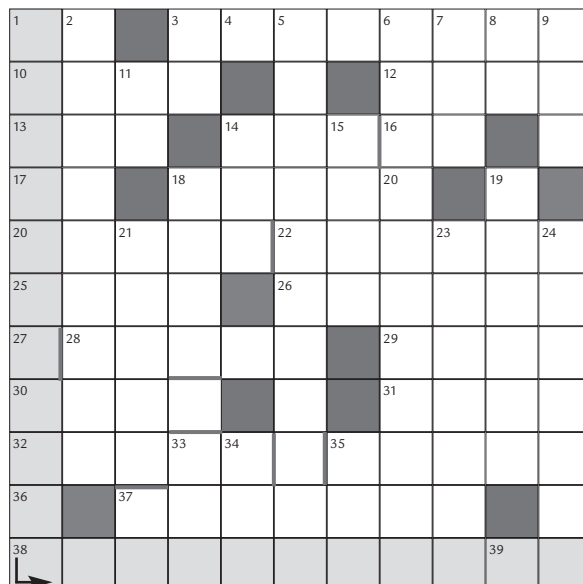
KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Kempis Tamás mondása: „Aki megtanult szenvedni, Krisztus barátja lesz, függőleges 1. a hozzá tartozó vízszintessel”

Vízszintes: 1. Már félig éber! 3. Desztilláció 10....-suta 12. Ák! 13. Eszperantó szeretet 14. Ehol 16. Hangtalanul rop! 17. Tehén hang 18. Rege névelővel 20. Etelka becézve 22. Légijárat kikötője 25. Észak-atlanti Szerződés Szervezete 26. A gyász színe 27. Nitrogén 28. Arany János hőse 29. Vérem csatornája 30. Angliai grófság 31. Végtelen delén! 32. Város az USA Nebraska államában 35. Fordított nemtől! 36. Sugár jele 37. Tények magyarázata

Függőleges: 2. Megismertetek valakit 3. Igeköltő 4. Kérdőszó 5. Perselyezett pénz missziós célokra 6. Tetejére szállidostak 7. Mocsár 8. Azonos magánhangzók 9. Ragacsos föld 11. Állóvíz 14. Fohász 15. Össze-vissza este! 18. Állati szállás 19. Értekezés összefoglalása 21. Végtelen csutora! 23. Alkotó Isten 24. Bizodalma 33. HLG 34. 2/3 amóba! 35. Életétől megfosztó 37. Hangosan reá! 39. Kötőszó

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:
„A szeretet az Isten grádicsa.”

benned kaptam első
fészkemet,
szívem a szíveddel
lúktetett,

én s nem-én közt nem volt
mesgye-hegy,
benned a világgal
voltam egy.

Weöres Sándor: Anyámnak
(részlet)

